

Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata 2025. évi környezetvédelmi jelentése

2026. április 16.

Tartalom

I.	Bevezetés.....	3
II.	Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Kvtv. szerinti feladatainak végrehajtása.....	4
III.	Bács-Kiskun Megye Környezetvédelmi Programja 2022-2027 dokumentum 2025. évi előrehaladásának bemutatása	4
III.1.	A 2022 novembere óta bekövetkezett főbb környezeti változások és változatlanóságok	4
III.2.	A TOP Plusz keretében vállalt indikátorok bemutatása	9
III.3.	A BKMKP céljaihoz illeszkedő, KEHOP_Plusz és RRF keretében 2025. év végéig Bács-Kiskun vármegyére vonatkozóan vállalt indikátorok bemutatása, illetve további adatforrási lehetőségek vizsgálata	19
IV.	Kitekintés Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzatának egyéb környezetvédelmi vonatkozású munkásságára.....	21
IV.1.	Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Gazdasági Programja (2025-2029)	21
IV.2.	Klímastratégia megújítása	21
IV.3.	Fenntartható Energia- és Klímaakciótervek felülvizsgálata	23
IV.4.	További stratégia tervek.....	24
IV.5.	Energetikai fejlesztések.....	25
IV.6.	Duna-Tisza Közi Homokhátsági Térségi Fejlesztési Tanáccsal kapcsolatos feladatok.....	26
IV.7.	Bács-Kiskun Vármegyei Klímakonferencia	28
V.	Monitoring értékelések	28
V.1.	Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Bács-Kiskun vármegye területén	29
V.2.	Bács-Kiskun vármegye természeti értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata	30
V.3.	Az erőforrás-takarékosság és – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése Bács-Kiskun megyében.....	30
VI.	A BKMKP-hez kapcsolódó további feladatok.....	31

Táblázatjegyzék

1. táblázat:	Bács-Kiskun vármegye éghajlatváltozással szembeni sérülékenységének fő jellemzői	8
2. táblázat:	TOP Plusz indikátorvállalások	11
3. táblázat:	TOP Plusz projektek indikátor-hozzájárulásai projektenként.....	12
4. táblázat:	KEHOP PLUSZ és RRF keretében 2025. év végéig vállalt indikátormutatók.....	19

I. Bevezetés

Környezetünk megóvása napjaink egyik kiemelt feladata, amelynek szabályozási kereteit elsősorban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) határozza meg. A Kvtv. az alábbiak szerint rögzíti a **vármegyei önkormányzatoknak az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatait:**

- a települési önkormányzatokkal és az illetékes vármegyei területfejlesztési tanáccsal egyeztetve vármegyei környezetvédelmi programot készít a Kvtv. 48/D. §-ban foglaltak szerint, amelyet a vármegyei közgyűlés hagy jóvá;
- előzetes véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezheti azok megalkotását;
- állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban;
- elősegíti a Kvtv. 58. § (7) bekezdése szerinti egyezség létrehozását;
- javaslatot tehet települési önkormányzati környezetvédelmi társulások létrehozására.

A Kvtv. 48/D. § (2) bekezdése szerint **a vármegyei közgyűlés gondoskodik a vármegyei környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról**, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását.

Ezen feladatok végrehajtásához kapcsolódóan a Kvtv. előírja a vármegyei önkormányzatok számára azon kötelezettséget, miszerint **az éves költségvetésről szóló zárszámadással egyidejűleg be kell számolniuk a vármegyei környezetvédelmi program végrehajtásának előző évi alakulásáról.**

Bács-Kiskun Megye Környezetvédelmi Programja 2021-2027 című dokumentumot (a továbbiakban: BKMKP) a **Bács-Kiskun Vármegyei Közgyűlés 58/2022. (XI.25.) határozatával fogadta el.** A BKMKP **6. Intézményi háttér, a célmegvalósítás szabályozási, ellenőrzési és értékelési eszközei fejezete** tartalmazza, hogy évente készüljön összefoglaló előrehaladási jelentés az előző évben megvalósult fejlesztésekről. A monitoring és értékelési rendszer célja, hogy

- a BKMKP-ban foglalt stratégiai célok és intézkedések megvalósulásának és eredményeinek értékeléséhez adatokat, információkat rendszeresen biztosítson;
- a vármegyei környezetvédelmi tevékenység értékelése rendszeresen, ütemezetten és átlátható módon történjen;
- járuljon hozzá a környezetvédelem hatékonyabb integrálásához a települési környezetvédelmi programokba;
- alkalmas legyen a vármegyei környezetvédelmi tevékenységekkel kapcsolatos átfogó információszolgáltatásra, és a közvélemény tájékoztatására;
- biztosítson megbízható stratégiai információkat a vármegyei döntés-előkészítők és döntéshozók számára;
- a környezetvédelmi szemléletformáló tevékenységek megalapozásához információkat nyújtson.

A fentiek alapján Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata 2025. évi környezetvédelmi jelentése (a továbbiakban Jelentés) a BKMKP 2025. évi előrehaladást ismerteti. A dokumentum a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően ismerteti Bács-Kiskun Vármegye

Önkormányzata (a továbbiakban Önkormányzat) környezetvédelmi tevékenységét, továbbá a vármegye egyéb szereplőinek hozzájárulását a program célkitűzéseinek megvalósításához.

Tekintettel arra, hogy sem az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, sem a Központi Statisztikai Hivatal nem rendelkezik a 2025. évre vonatkozó friss adatokkal – az említett rendszerekben számos esetben legfeljebb 2022–2023. évi adatok érhetőek el, amelyek jelen dokumentum elkészítéséhez nem szolgáltatnak kellően releváns információt –, a 2025. évi előrehaladás vizsgálatához elsősorban a Nemzeti Fejlesztési Központ adatszolgáltatását vettük alapul.

II. Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Kvtv. szerinti feladatainak végrehajtása

Az Önkormányzat a Kvtv. 46. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feladatkörben eljárva **2025. év során 1 település környezetvédelmi programját véleményezte**: 2025. április 25. napján Érsekcsanád Község települési környezetvédelmi programjának 2025–2030 közötti időszakra vonatkozó tervezetét véleményezte az Önkormányzat.

A Kvtv. 46. § (2) bekezdés c) pontja szerinti feladatkörben eljárva **2025. év során 2 önkormányzati rendelet tervezetével kapcsolatban fogalmazott meg az Önkormányzat javaslatokat**. 2025. május 27. napján a Bajai Megyei Jogú Város Közgyűlésének a fás szárú növények megóvásáról szóló 10/2024. (III.28.) önkormányzati rendeletének módosításáról szóló rendelettervezetét, 2025. április 17. napján a Tiszakécske Város Önkormányzata képviselő-testületének az önkormányzati környezetvédelmi alap létrehozásáról szóló önkormányzati rendelet-tervezetét véleményezte az Önkormányzat.

A Kvtv. 46. § (2) bekezdés d) pontja szerinti (települési önkormányzatok környezetvédelmi alapjait érintő bevétel arányos megosztási egyezség) feladatkörben intézkedés nem történt.

A Kvtv. 46. § (2) bekezdés e) pontja szerinti feladatkörben eljárva 2025. év során az Önkormányzat javaslatot nem tett környezetvédelmi társulás(ok) létrehozására.

III. Bács-Kiskun Megye Környezetvédelmi Programja 2022-2027 dokumentum 2025. évi előrehaladásának bemutatása

III.1. A 2022 novembere óta bekövetkezett főbb környezeti változások és változatlanságok

A BKMKP dokumentum 2025. évi előrehaladása vizsgálatának első lépéseként annak értékelésére irányul, hogy a környezeti helyzetértékelés keretében kiindulási alapként rögzített környezeti tényezők a dokumentum megalkotása óta eltelt időszakban milyen változásokon mentek keresztül, és ezek nyomán miként írható le a jelenlegi környezeti állapot.

A BKMKP 2022. novemberi elfogadása óta eltelt időszak tapasztalatai alapján megállapítható, hogy **Bács-Kiskun vármegye környezeti helyzetében nem következett be olyan szerkezeti fordulat, amely a programban azonosított fő problématerületeket alapvetően átirta volna.** A jelen fejezet ezért nem a teljes környezeti helyzetértékelés ismételt, részletes feldolgozására törekszik, hanem a Programban szereplő környezeti tényezők mentén a legjelentősebb változásokat, illetve a továbbra is fennálló kihívásokat foglalja össze. A megállapítások kialakításánál a BKMKP mellett a rendelkezésre álló legfrissebb hivatalos statisztikai, meteorológiai, vízügyi és természetvédelmi adatforrások is felhasználásra kerültek.

A **levegőminőség** tekintetében nem rajzolódik ki általános, tartós romlás, ugyanakkor a téli időszakhoz köthető szállópor-terhelés továbbra is visszatérő kockázatot jelent. A HungaroMet 2024. évi automata mérőhálózati értékelése szerint Kecskeméten a PM10 tájékoztatási küszöböt három, a riasztási küszöböt egy alkalommal lépte át a koncentráció. Ennél frissebb éves statisztika (pl. túllépések száma) még nem áll rendelkezésre, viszont a 2025. évi automata mérőhálózat mért adatai alapján megállapítható, hogy jellemzőek voltak a magas PM10-szintek a 2025. év téli hónapjaiban. Mindezek azt jelzik, hogy a szezonális légszennyezettségi epizódok továbbra is kezelendő problémát jelentenek. Ennek alapján a BKMKP levegőminőséggel kapcsolatos megállapításai összességében továbbra is érvényesek; a fő feladat nem új probléma azonosítása, hanem a meglévő terhelések mérséklése, különösen a lakossági fűtéshez és a közlekedéshez kapcsolódó kibocsátások esetében.

A **felszíni és felszín alatti vizek**, valamint a **csapadékvíz-gazdálkodás, ár- és belvízvédelem** területén a 2022-ben rögzített sérülékenységek nem csökkentek, sőt a Homokhátság vízhiányos állapotának tartóssága tovább erősíti a beavatkozási kényszert. Ezt jól mutatja, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság 2025 végén új projekt előkészítését indította meg a Közép-Homokhátság tiszai vízgyűjtőjének ökológiai állapotjavítására, vízvisszatartásra és vízpótlásra, ami arra utal, hogy a vízhiány és a vízháztartási egyensúlytalanság továbbra is a vármegye egyik legsúlyosabb környezeti kérdése. Az aszály, a vízhiány, az időszakos belvíz és a szélsőséges csapadékvízviszonyok együttes kezelése továbbra is kulcskérdés.

Az **ivóvízminőség, szennyvíztisztítás és víziközmű-szolgáltatások** esetében a fő kihívás nem az ellátórendszer megszűnése vagy hirtelen romlása, hanem az alkalmazkodóképesség és a szolgáltatási színvonal térségi különbségeinek fennmaradása. A KSH fenntarthatósági indikátorai szerint Bács-Kiskun vármegyében a települési szennyvíztisztítási index 2023-ban 43% volt, ami országos összehasonlításban továbbra is a kedvezőtlenebb értékek közé tartozik. A szennyvízelvezetési és -tisztítási rendszerek hatékonysága, valamint a csapadékeseményekkel szembeni ellenálló képessége továbbra is fejlesztendő terület. Bács-Kiskun vármegye ivóvízbázisainak sérülékenysége az országos átlagnál kissé kedvezőbb. A vármegyében 126 vízbázist tartanak nyilván, ebből 8 tartalék, és 13 távlati, 105 pedig üzemelő státuszú. Az üzemelők közül 7 tartozik a nagyon érzékeny, 3 az érzékeny, 29 a mérsékelt érzékeny csoportba, a további 66 vízbázisra várhatóan nincs közvetlen hatása a klímaváltozásnak, az értékelt időtávon belül. A lakosság átlagos vízfogyasztása, köszönhetően a takarékoskodási intézkedéseknek, a víztakarékos technológiák térnyerésének, és a környezettudatosság terjedésének, 2014-ig folyamatosan csökkent, elérve, a 79 l/fő/nap értéket (2003-ban még 100 l/fő/nap volt), 2014-ben a kedvező tendencia megfordult, a fogyasztás azóta egyenesen emelkedést mutat. Az ivóvízellátás a vármegyében jelenleg biztosított, azonban a vízbázisok klímaérzékenysége, a hálózat romló állapota, és a növekvő fogyasztás veszélyezteti ennek a kedvező állapotnak a fennmaradását.

A **talaj és termőföld állapota** szempontjából az elmúlt időszak legfontosabb változása nem a talajtípusok vagy a területi szerkezet átalakulása, hanem az, hogy az aszályos és vízhiányos periódusok ismétlődése a talajok vízháztartási sérülékenységét erősebben láthatóvá tette. A vármegye mezőgazdasági területe 2024-ben 461,9 ezer hektár volt, ami továbbra is jól mutatja a mezőgazdasági hasznosítás meghatározó súlyát. Ebből következően a talajállapot romlása, a vízvisszatartás hiánya és a szélsőséges csapadékviszonyok nem csupán agrár-, hanem átfogó környezeti kérdésként értelmezendők. A BKMKP talajvédelmi megközelítése tehát továbbra is indokolt, különösen a vízháztartást javító gazdálkodási módszerek és a degradációt mérséklő beavatkozások oldaláról.

A **földtani értékek és veszélyek**, valamint a **bányászat, ásványvagyon-gazdálkodás** vonatkozásában 2022 óta nem azonosítható olyan változás, amely a BKMKP alapmegállapításait érdemben felülírná. Ezeknél a tényezőknél továbbra is a lassan változó adottságok, a térségi kiterettségek és a fenntartható hasznosítás szempontjai a meghatározók. A változás inkább abban ragadható meg, hogy a vízhiány, az éghajlati szélsőségek és a területhasználati konfliktusok a földtani és ásványvagyon-gazdálkodási kérdésekre is nagyobb nyomást helyeznek, ezért e terület jelentősége inkább az integrált tervezésben, mintsem egy hirtelen állapotváltozásban erősödött fel.

A **természeti értékek, védett területek és táji értékek** esetében a védelmi rendszer alapstruktúrája fennmaradt, ugyanakkor az élőhelyek állapotát érő klíma- és vízháztartási nyomás változatlanul erős. A KSH adatai szerint 2024 végén Bács-Kiskun vármegyében 60 009 hektár országos jelentőségű védett természeti terület volt. A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi szakmai beszámolója azt is jelzi, hogy a védett és Natura 2000 területek kezelése továbbra is kiterjedt intézményi és projekttevékenységet igényel. A természeti és táji értékek esetében nem a védettségi rendszer hiánya, hanem az ökológiai állapot megőrzésének növekvő nehézsége a fő kérdés, különösen a felszín alatti vizektől függő élőhelyek és a vízhiányra érzékeny területek esetében.

A **területhasználat, településszerkezet és épített környezet** területén a főbb szerkezeti adottságok nem változtak meg, ugyanakkor az éghajlati szélsőségek erősebben teszik próbára a meglévő települési és épületállományt. Bár 2025 globális átlagban valamivel hűvösebb volt, mint 2024, mégis jóval melegebbnek bizonyult, mint szinte bármely más év a mérések kezdete óta. A HungaroMet szerint mindhárom nyári hónapról elmondható, hogy melegebb volt a megszokottnál, 2025 júniusa a 2. legmelegebb és egyben a legszárazabb június volt 1901 óta. A nyár további részében sem javult az aszályhelyzet, július 17%-kal, augusztusban 24%-kal hullott kevesebb a normálnál. Ez a vármegye településein különösen az árnyékolás, a vízvisszatartás, a zöldfelületek, valamint az időjárási szélsőségekkel szembeni épületalkalmazkodás jelentőségét növeli. E téren tehát nem új probléma jelent meg, hanem a BKMKP-ben már azonosított alkalmazkodási szükséglet vált erőteljesebbé.

A **mezőgazdaság és erdőgazdálkodás** területén a 2022 óta eltelt időszak legfontosabb tapasztalata, hogy a klimatikus sérülékenység fennmaradt, és a gazdálkodás feltételeit továbbra is alapvetően az aszály, a vízhiány, valamint az időjárási szélsőségek határozzák meg. A vármegye mezőgazdasági területének nagysága továbbra is kiemelkedő, az erdőterület pedig 166 306 hektár, az erdősültség 21,0%. Ezzel párhuzamosan a katasztrófavédelem országos tájékoztatása szerint Bács-Kiskun vármegye továbbra is nagymértékben veszélyeztetett az erdőtüzek szempontjából. Mindez összességében azt erősíti meg, hogy a talajvízkímélő öntözés, a talajnedvesség-megőrző gazdálkodás, az állományalkalmazkodás és a tűzkockázat kezelése továbbra is a legfontosabb beavatkozási irányok közé tartozik.

Az **ipari tevékenység és az energiagazdálkodás** esetében a kép összetettebb. Egyfelől a vármegye ipari súlya továbbra is jelentős: a KSH 2024. I. félévi vármegyei gazdasági összefoglalója szerint az egy lakosra jutó ipari termelés 4,0 millió forint volt, ami az országos átlagot 40%-kal haladta meg. Másfelől a klímastratégiai megállapítások szerint a lakossági energiafelhasználás szerkezete kedvező irányba mozdult el, mivel a szénhasználat visszaszorult, és a közintézményi, illetve közvilágítási kibocsátások is érdemben csökkentek¹. Ez azt jelenti, hogy az ipari és energetikai tényezők esetében egyszerre vannak jelen a környezeti terhelést fenntartó szerkezeti adottságok és az energiahatékonyságot, illetve dekarbonizációt támogató kedvező változások.

A **közlekedés és a zaj- és rezgésterhelés** területén sem látható olyan fordulat, amely a BKMKP korábbi megállapításait érdemben módosítaná. A KSH adatai szerint a vármegye személygépkocsi-állománya az elmúlt években növekvő trendet mutatott, és 2024-re elérte a 161 019 darabot. A gépjárműállomány bővülése, valamint a nagy forgalmú közúti kapcsolatok változatlan jelentősége alapján a közlekedéshez kötődő légszennyezési, zaj- és rezgésterhelési problémák továbbra is elsősorban a városi térségekben és a fő közlekedési tengelyek mentén maradnak meghatározóak. A változás itt inkább az, hogy a közlekedési terhelések mérséklése továbbra sem vesztett aktualitásából.

A **környezetbiztonság és a környezet-egészségügy** területén a klímaváltozásból eredő kockázatok súlya növekedett a legmelegebb évek között végzett mérések kezdete óta. A HungaroMet adatai alapján a 2025-ös év nyarának mindhárom hónapja felülmúlta a szokásos hőmérsékletet.² A katasztrófavédelem tájékoztatása alapján Bács-Kiskun vármegye erdőtűz

¹ A **háztartások energiafelhasználása** – a 2010-es évtizedre jellemző emelkedő trendet megtörve – 2021-et követően visszaesett. Az üvegházhatású gázok kibocsátása szempontból lényeges, hogy az egyes energiahordozók közül a karbonintenzív szén felhasználása szorult vissza legnagyobb mértékben, 2012 és 2023 között közel 70%-kal, továbbá az egyetlen energiahordozó, amelynek nőtt a lakossági felhasználása az egyre nagyobb arányban karbonmentes technológiákkal (megújuló, atom) előállított villamosenergia volt.

A **közintézmények és a közvilágítás** 58%-ot elérő – a megvalósult fejlesztéseknek, a takarékoságnak, az áram javuló emissziós együtthatójának, illetve részben az intézményi átszervezéseknek köszönhető – kibocsátáscsökkenése egyértelműen kedvezőnek tekinthető éghajlatvédelmi szempontból. E vonatkozásban ugyanakkor említést érdemel, hogy a vizsgált év (2023) első hónapjaiban a közintézmények egy része a rendkívüli mértékben megemelkedett energiaáraknak köszönhetően zárva tartott, ami bár valóban jelentős energiafelhasználás- és ezáltal üvegházhatásúgáz-megtakarítást eredményezett, hosszú távon mégsem tekinthető támogatandó klímavédelmi intézkedésnek.

Az épületállománnyal ellentétben a **magáncélú közlekedés és szállítás** kibocsátása 16%-kal emelkedett a vizsgált időszakban. Ennek hátterében elsősorban személygépjármű- és kistehergépjármű-forgalom drasztikus bővülése áll.

A **közösségi közlekedés** esetében tapasztalt 4%-os emissziónövekmény megítélése ugyanakkor nem teljesen egyértelmű. Egyrészt abban a járműállomány korszerűsítésének elhúzódása is szerepet játszott, ami kétségtelenül kedvezőtlennek minősül. Ugyanakkor a vármegye összesített kibocsátásának alakulása szempontjából a közösségi közlekedés térnyerése és ezzel együtt járó emissziónövekménye kedvező jelenségre, a közösségi közlekedés térnyerésére is visszavezethető. E vonatkozásban fontos kiemelni, hogy a közösségi közlekedés fogalmába nem kizárólag a MÁV-Volán csoport és a Kecskeméti Közlekedési Központ Kft által nyújtott személyszállítási közszolgáltatást érti bele, hanem valamennyi vonattal és autóbusszal bonyolított utazást, így a különböző cégek munkavállalói számára nyújtott személyszállítási szolgáltatásait is, hiszen az üvegházhatású gázok kibocsátása szempontjából ez utóbbiak is lényeges szerepet töltenek.

² Az élővilágra, mezőgazdaságra, vízgazdálkodásra és emberekre a **szélsőséges hőmérsékleti időszakok** gyakorisága, intenzitása és hossza gyakorolja a legnagyobb hatást. A meteorológiai mérések szerint Bács-Kiskun vármegyében a 30 °C feletti maximumhőmérsékletű hőségnapok száma évi átlagban 16-21 nappal nőtt 1901 és 2023 között. Ez a növekedés jóval nagyobb ütemben zajlott, mint az országos átlag. Különösen a vármegye déli járásaiban mutatkozott meg intenzíven a hőségnapok gyakoriságának emelkedése. A klímamodellek szerint 2021–2050 között a hőségnapok évi száma átlagosan 56 nappal, azaz több mint kétszeresére nő az 1971–2000-hoz képest Bács-Kiskun vármegyében, nyugati részén pedig még magasabb is lehet a növekmény.

szempontjából kiemelten veszélyeztetett. A hóhullámok, az aszály, a vegetációtüzek és a szélsőséges csapadékesemények nemcsak természeti, hanem közegészségügyi és településbiztonsági kérdésként is kezelendők.

A **turizmus** esetében a legfontosabb változás nem a turisztikai adottságok körének átalakulása, hanem az, hogy a szabadtéri és természetközeli kínálat klímaérzékenysége erősebben került előtérbe. A hóhullámok, az aszályos időszakok, az erdőtűz-kockázat és a vízhiány a vízparti, aktív és ökoturisztikai termékeket közvetlenül érintik, miközben a hosszabb meleg időszakok a szezon részbeni kitolódását is lehetővé tehetik. A BKMKP turizmusra vonatkozó megállapításai ezért alapvetően továbbra is érvényesek; a hangsúly a fenntartható, klímaalkalmazkodó turisztikai fejlesztési irányok erősítésén van.

A **hulladékgazdálkodás** területén a körforgásos működés erősítése továbbra is indokolt. A KSH 2024. évi adatai szerint Bács-Kiskun vármegyében 145 923 tonna közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék keletkezett, ebből 53 773 tonna anyagában hasznosult, míg 92 071 tonnát lerakással ártalmatlanítottak. Ez arra utal, hogy a szelektív gyűjtés és az anyagában történő hasznosítás jelenléte mellett a lerakás szerepe továbbra is számottevő, ezért e területen nem beszélhetünk lezárt feladatról. A BKMKP hulladékgazdálkodási és erőforrás-hatékonysági céljai így változatlanul relevánsak.

Az éghajlatváltozás Bács-Kiskun vármegye területén jelenlévő, illetve működő különböző természeti, társadalmi és gazdasági rendszerekre eltérő hatásmechanizmusokon keresztül különböző mértékben hat. Az éghajlatváltozás helyben jelentkező hatásai és a vármegye sérülékenységét befolyásoló társadalmi, gazdasági jellemzők együttesen jelölik ki, hogy melyek azok az ágazatok, fejlesztési területek, amelyeket nagyobb, és melyek azok, amelyeket kisebb mértékben érintenek a következő évtizedek klimatikus változásai. **Az alábbi táblázat összesíti Bács-Kiskun vármegye éghajlatváltozással összefüggő sérülékenységének fő jellemzőit.**

1. táblázat: Bács-Kiskun vármegye éghajlatváltozással szembeni sérülékenységének fő jellemzői

Éghajlatváltozás helyi hatásai	Sérülékeny ágazat	Sérülékenység mértéke
Szélsőséges hő (valószínűség jelenleg: magas; mértéke jelenleg: közepes; intenzitás változása jövőben: nő gyakoriság változása a jövőben: nő)	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	közepes
	Környezet és biodiverzitás	közepes
	Egészségügy	magas
	Turizmus	közepes
	Vízgazdálkodás	közepes
	Turizmus	alacsony
Özönvízszerű csapadék, vihar (valószínűség jelenleg: alacsony; mértéke jelenleg: közepes;	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	alacsony
	Környezet és biodiverzitás	alacsony
	Vízgazdálkodás	alacsony

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer keretében – a rendelkezésre álló klímamodellek eredményei alapján – készültek becslések arra vonatkozóan is, hogy a jövőben várhatóan hogyan alakul a hóhullámok hatására bekövetkező éves átlagos többlethalálozás a 1991-2020 időszakához képest. Az eredmények alapján Bács-Kiskun vármegyében a többlethalálozás változása a következő három évtized (2021-2050) és az előző három évtized (1991-2020) éves átlagértékei között – kistérségtől függően – 134-168%-ot tesz ki, azaz a két említett időszak között a hóhullámok által kiváltott többlethalálozások éves átlagos száma nagyságrendileg két és félszeresére emelkedhet.

Éghajlatváltozás helyi hatásai	Sérülékeny ágazat	Sérülékenység mértéke
<i>intenzitás változása jövőben: nő gyakoriság változása a jövőben: nő)</i>	Épületállomány	alacsony
Belvíz <i>(valószínűség jelenleg: közepes; mértéke jelenleg: közepes; intenzitás változása jövőben: n.a. gyakoriság változása a jövőben: nő)</i>	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	közepes
	Vízgazdálkodás	közepes
Aszály, vízhiány <i>(valószínűség jelenleg: magas; mértéke jelenleg: magas; intenzitás változása jövőben: nő gyakoriság változása a jövőben: nő)</i>	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	magas
	Környezet és biodiverzitás	magas
	Vízgazdálkodás	magas
Erdőtűz <i>(valószínűség jelenleg: közepes; mértéke jelenleg: közepes; intenzitás változása jövőben: nő gyakoriság változása a jövőben: nő)</i>	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	magas
	Környezet és biodiverzitás	közepes
	Vízgazdálkodás	alacsony
	Épületállomány	alacsony

Forrás: SECAP Jelentéstételi sablon Bács-Kiskun vármegyére vonatkozóan kitöltve

A klímaváltozás hatásai és az üvegházhatású gázok kibocsátásának helyzete továbbra is átfogó keretet adnak a vármegye környezeti állapotának értékeléséhez. A 2024. és 2025. évi meteorológiai szélsőségek, a Homokhátság vízhiányos állapotának tartóssága, valamint a természetvédelmi, mezőgazdasági, vízgazdálkodási és közegészségügyi kitétségek együttesen azt jelzik, hogy **a 2022-ben azonosított fő problématerületek nem veszítettek jelentőségükből. A 2022 novembere óta eltelt időszak legfontosabb tanulsága ezért nem az, hogy új környezeti problémakeret alakult volna ki, hanem az, hogy a korábban azonosított kihívások közül különösen a vízhiány, a klímaalkalmazkodás, a települési ellenálló képesség, a természetvédelmi alkalmazkodás és a körforgásos gazdálkodás kérdéskörei váltak még hangsúlyosabbá.**

III.2. A TOP Plusz keretében vállalt indikátorok bemutatása

A BKMKP három átfogó stratégiai célt és egy horizontális célt fogalmazott meg, melyek a következők:

1. Stratégiai cél: Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Bács-Kiskun megye területén
2. Stratégiai cél: Bács-Kiskun megye természeti értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata
3. Stratégiai cél: Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése Bács-Kiskun megyében
4. Horizontális cél: A társadalom környezettudatosságának erősítése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása.

A fenti célok megvalósítását az Önkormányzat - területi szereplőként – **leginkább a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz** (a továbbiakban TOP Plusz) keretében tudja közvetlenül előmozdítani.

Bács-Kiskun Vármegyei Integrált Területi Program 2021-2027 című dokumentum (a továbbiakban ITP) tartalmazza a TOP Plusz keretében támogatható projektek – az Irányító Hatóság és a területi szereplő által kialakított - kiválasztási szempontrendszeré. Az Irányító Hatóság határozta meg azokat a szakmai szempontokat, amelyek alapján a projektek meghatározott minimumot elérve teljesítik a támogathatóság szakmai színvonalát. Míg a területi szereplő a vármegye szempontjából fontos területi kiválasztási kritériumokat (a továbbiakban TKR) fogalmazta meg. E két szempontrendszer vizsgálata mentén alakul ki az a projektkör, amelyek támogatásra javasolhatók.

A TKR szempontrendszere a fejlesztések értékelése során több ponton is érvényesíti a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontokat. Ezek közül kiemelt jelentőségű a komplex fenntarthatóság követelménye, amely az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a fenntartható üzemeltetés, valamint a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás elveit helyezi előtérbe. A nem műemléki és nem védett épületek esetében elvárásként jelenik meg az alacsony karbantartási igényű anyagok és berendezések használata, továbbá az energiahatékonysági szempontból közel nulla vagy annál kedvezőbb energiaigényű állapot elérése. A műemléki vagy helyi védettség alatt álló épületek fejlesztése során az eredeti állapothoz közeli helyreállítás és annak megőrzése szolgálja a fenntarthatósági célok érvényesítését.

A TKR környezetvédelmi megközelítése a természeti erőforrások védelmére és a körforgásos gazdaság szempontjaira is kiterjed. Ennek megfelelően előnyt élveznek azok a fejlesztések, amelyek kerülnek a mezőgazdasági művelés alatt álló területek igénybevételét, alkalmazzák a szűrkevíz- és csapadékvíz-hasznosítást, valamint hozzájárulnak a hulladékképződés csökkentéséhez, a hulladékhasznosításhoz vagy a hulladékból történő energiatermeléshez. A szennyvíz-technológiai és csapadékvíz-gazdálkodási fejlesztések esetében további fontos elvárás a fenntartható fejlődés környezeti követelményeinek megfelelő iszapkezelés. Az iparfejlesztési projektek esetében környezetvédelmi szempontként jelenik meg a védőerdők telepítése, illetve az üzemi zöldterületeken a minél nagyobb szén-dioxid-megkötést biztosító növényzet megőrzése és telepítése.

A szempontrendszer emellett támogatja az alacsonyabb környezetterheléssel járó közlekedési és szolgáltatási megoldásokat is. E körbe tartozik az elektromos, illetve hidrogén üzemű gépjárművek és a kerékpáros közlekedés töltőinfrastruktúrájának fejlesztése, továbbá annak vizsgálata, hogy a tervezett beruházás ne hozzon létre indokolatlan, meglévő kihasználatlan kapacitásokkal versengő szolgáltatást. Külön említést érdemel, hogy a rendezvény- és fesztiválfejlesztések esetében a TKR elvárásként fogalmazza meg az ökológiai lábnyom csökkentését, valamint a környezetvédelmi szemléletformálás megvalósítását is. Mindezek alapján megállapítható, hogy a vármegyei TKR nem csupán általános fejlesztéspolitikai, hanem konkrét energia-, vízgazdálkodási, hulladékgazdálkodási, zöldfelület-védelmi és klímavédelmi szempontokat is beépít a fejlesztések értékelési rendszerébe, ezáltal hozzájárulva a vármegye környezeti fenntarthatósági céljainak érvényesítéséhez.

Az ITP tartalmazza továbbá a TOP Plusz keretében vállalt, **2029-ig teljesítendő vármegyei célértékeket.** A Nemzeti Fejlesztési Központ adatszolgáltatása alapján rendelkezésünkre állnak a 2026. január 8-i állapot szerinti, a TOP Plusz keretében tett kedvezményezett vállalások

kumulált értékei. Fontos hangsúlyozni, hogy az alábbi adatsorok nem kizárólag a 2025. évben tett vállalásokat tartalmazzák, hanem a teljes időszakban vállalt kötelezettségek összesített adatait. Az adatok a vállalásokat mutatják be, a tényleges teljesítéseket nem.

2. táblázat: TOP Plusz indikátorvállalások

Azonosító	Mutató	Mértékegység ³	Tervezett célérték 2029-ig	Kedvezményezett vállalat kumulált értéke 2026.01.08-ig
RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	12,4	11,70
RRC35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	2 983,256	420,00
RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	28,107	17,691
RRC64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	151 724,522	144 845,000
TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	8	4
TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m ²	30 832,1	41 310,8
TPO12	Megvalósított megyei szemléletformáló és tudatosságnövelő programok száma	db	1	0
RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m ²	51 805	53 548
RRC26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	4 366,173	8 347,113
RRC29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	CO ₂ t/év	2 655,182	2 846,038
RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	1,08	0,80307
RRC31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	1 110,06	1 030,348
TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	2	2
TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma	db	1	1

A következő táblázatban projektszinten mutatjuk be a vármegyei környezetvédelmi célokhoz való hozzájárulást. A táblázat a 2022-2025 közötti időszak adatait tartalmazza, melyben **kék színnel jelölve kerültek kiemelésre azon projektek, amelyek esetében a támogatói döntés 2025. évben történt meg.**

³ A bajai és a kecskeméti energetikai indikátorok esetében az adatszolgáltatásban szereplő mértékegységek egységesítése vált szükségessé. Ennek megfelelően az éves primerenergia-fogyasztás és az összes előállított megújuló energia mutatók kWh/évről MWh/évre történő átszámítással, míg a megújuló energiát előállító új termelőkapacitás mutató MW mértékegységben került figyelembevételre az összesítés során.

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árnyvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00022	Komplex élhető településfejlesztés Ballószögön	BALLÓSZÖG NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,083	1131,15	2,										
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00023	Környezettudatos közterület- és közösségi terek fejlesztése Lajosmizsén	LAJOSMIZSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	1,	1355,		2,									
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00024	BUSZMEGÁLLÓ ÉPÍTÉSE, KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS MÉLYKÚTON	MÉLYKÚT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT				0,424									
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00025	CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS ÁGASEGYHÁZÁN	ÁGASEGYHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,229												
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00026	Belterületi Kerékpárút II. ütem és játszótér fejlesztés Császártöltésen	CSÁSZÁRTÖLTÉS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		4658		0,604	2000								
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00027	Apostag csapadékvíz gazdálkodásának és közterületeinek fejlesztése	APOSTAG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,5			0,2	3150	0							
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00028	Csolyospálos Község csapadékvíz gazdálkodásának és kerékpáros közlekedésének fejlesztése	CSÓLYOSPÁLOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,5			0,6									
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00029	Művelődési ház fejlesztése és zöldterület rekonstrukciója Bugacon	BUGAC NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	0,323	498,01											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00030	Művelődési ház energetikai felújítása és zöldterület fejlesztés Ordason	ORDAS KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	0,132	448,99											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00031	PIHENŐPARK KIALAKÍTÁSA BÁTYA TELEPÜLÉSEN	BÁTYA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,421	141,											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00032	Belterületi kerékpárút kialakítása Kecelen a biztonságos közlekedés megvalósítása érdekében	KECEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA				0,967	4795								
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00034	Közösségi ház felújítása és sportöltöző építése Vaskúton	VASKÚT NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT		357											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2022-00035	Harkakötöny Községi Könyvtár és Községi Szintér felújítása	HARKAKÖTÖNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		590,18											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00036	Élhető Szalk	SZALKSZENTMÁRTON KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,002												
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00037	Közösségi Tér fejlesztése Balotaszálláson	BALOTASZÁLLÁS KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT		451,49											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00038	Kamaszpark a fiatalokért	ORGOVÁNY NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,15	217											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00039	Bácszentgyörgy, 2 hrsz zöldfelületi rehabilitáció	BÁCSSZENTGYÖRGY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	0,241	255											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00041	Felsőlajos község településközpontjának környezettudatos rekonstrukciója	FELSŐLAJOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,188	340											

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00042	Nagybaracska község zöldinfrastruktúra-, sport-, közlekedésbiztonsági fejlesztése	NAGYBARACSKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,305	560	1										
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00043	Élhető Fülöpszállás	FÜLÖPSZÁLLÁS KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	0,089	520											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00044	Élhető Dusnok	DUSNOK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,2	350											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00045	Rendezvényterem kialakítása Dunaegyházán	DUNAEGYHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,04	148,28											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00046	Élhető Dunavecse	DUNAVECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		190,86											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00047	Közösségi tér és rekreációs zöldterület fejlesztése Pirtó községben	PIRTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,08	70											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00048	Tiszakécskei Arany János Művelődési Központ Színházterem felújítása és Rozsdaterület rekultivációja	TISZAKÉCSKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		465,381											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00049	Tornacsarnok építése Kunszálláson	KUNSZÁLLÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		434											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00050	IKSZT tetőtér beépítése	BUGACPUZTAHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT		36,56											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00051	Élhető Tataháza - Faluház komplex felújítása, a Szabadság tér közlekedésének zöldterületeinek rendezése, kerékpárút és rendezvényter kialakításával.	TATAHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	0,5	350,		0,15	2100								
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00053	Szabadidő- és sportudvar építés	HERCEGSZÁNTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,11	1278,47											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00054	Kulturális és közösségi tér kialakítása Uszódon	USZÓD KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT		140,24											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00055	Közösségi fejlesztések Jánoshalmán	JÁNOSHALMA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT	0,71	1010											
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00056	Élhető település - közösségi terek fejlesztése Kalocsán	KALOCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	0,1	1000		3,29	5000								
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00057	Élhető Sükösd - Kerékpárhálózat, közösségi közlekedés és közösségi területek fejlesztése Sükösdön	SÜKÖSD NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,31			2,9	1000								
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00058	Élhető Akasztó - Települési csapadékvíz gazdálkodás, kerékpárhálózat és közösségi területek fejlesztése Akasztón	AKASZTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA	0,5	100		0,72	2555	420							

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00059	Izsák, az élhető város	IZSÁK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		2350											
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-BJ1-2025-00007	Fenntartható, élhető települési közlekedésfejlesztés Baján	BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT				2,831	24445								
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2024-00001	Rudolf laktanya rehabilitációs fejlesztése	KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		1500											
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2025-00006	Katona József Könyvtár épületének infrastrukturális fejlesztése	KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		3133											
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2025-00007	Közösségi színtér létrehozása Kadafalván	KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA		519,1											
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2025-00011	Nyíri út külső szakasz egyesített rendszerű gyalog- és kerékpárút építése, valamint a Szolnoki úti kerékpárút burkolat felújítása	KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA				2,037	24800								
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2025-00013	Városi esőkertek kialakítása	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata	0,05												
TOP_PLUSZ-1.3.2-23-KE1-2025-00014	Kecskemét, Irinyi utca közúti fejlesztése a Március 15. utca és Károly Róbert körút közötti szakaszon	Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata				0,65	15000								
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00001	Épületenergetikai fejlesztés Kunbaracs településen	KUNBARACS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							354	0,042	165600	31,17	30443		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00002	Épületenergetikai fejlesztés Kiszállás településen	KISSZÁLLÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							784		261970	55,57			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00003	Épületenergetikai fejlesztés Dávod településen	DÁVOD ÖNKORMÁNYZAT							1556			56,57			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00004	Épületenergetikai fejlesztés Dunafalva településen	DUNAFALVA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							559			35,1			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00006	Polgármesteri Hivatal épületenergetikai korszerűsítése	BÁTMONOSTOR KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							221			25,23			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00007	Művelődési ház épületenergetikai korszerűsítése	DRÁGSZÉL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							370	0,01	127520	21,11	10670		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00009	Épületenergetikai fejlesztés Kiskunhalas településen	KISKUNHALAS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							1204			89,57			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00010	Épületenergetikai fejlesztés Ágasegyháza településen	ÁGASEGYHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							839	0,02	146685	28,85	133066		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00014	Épületenergetikai fejlesztés Szabadszállás településen	SZABADSZÁLLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							1184	0,096	447320	82,7	89740		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00015	Faluház épületének energetikai korszerűsítése	ÚJSOLT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT							261		129560	19,87			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00016	Feketeerdői Általános Iskola Sportcsarnok energetikai felújítása	HELVÉCIA NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							701		217670	43,99			

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00017	Épületenergetikai fejlesztés Dunavecse településen	DUNAVECSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							705			72,77			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00018	Kunadacsi Községi Információs Központ és Könyvtár épületenergetikai korszerűsítése	KUNADACS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							598	0,005	112755	28,153	16672		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00019	Bácsszőlős Község Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	BÁCSSZŐLŐS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							472			16,61			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00020	Tázlár Község Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	TÁZLÁR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							307	0,006	88127	16,61	21497		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00021	Bácsalmási Közös Önkormányzati Hivatal épületenergetikai korszerűsítése	BÁCSALMÁSI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							2474		381520	77,42			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00022	Épületenergetikai fejlesztés Jászszenzlászló településen	JÁSZSZENTLÁSZLÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							545		178940	33,93			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00023	Főzőkonyha épületenergetikai korszerűsítése	MÉLYKÚT VÁROS ÖNKORMÁNYZAT							710			48,44			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00024	Épületenergetikai fejlesztés Felsőszentiván településen	FELSŐSZENTIVÁN KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							464			28,87			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00025	Épületenergetikai fejlesztés Csávoly településen	CSÁVOLY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							2707		385120	77,01			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00026	Épületenergetikai fejlesztés Csengőd településen	CSENGÖD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							1225	0,012	282820	55,09	14262		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00027	Páhi Közös Önkormányzati Hivatal épületének energetikai korszerűsítése	PÁHI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							221		80040	15,07			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00028	Községháza épületenergetikai korszerűsítése Szakmáron	SZAKMÁR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							353	0,011	108616	25,151	11000		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00029	Kelebia önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	KELEBIA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							2762			64,72			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00030	Kunpeszéri Községi Szintér és Könyvtár energetikai korszerűsítés	KUNPESZÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							317	0,028	123260	17,11	12500		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00031	Borotai Általános Iskola Sportsarnokának épületenergetikai korszerűsítése	BOROTA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							1533	0,022	392071	84,89	53320		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00032	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Orgoványon	ORGOVÁNY NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							1301			35,557			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00033	Izsáki Sportsarnok épületenergetikai korszerűsítése	IZSÁK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							1994		641900,	122,74			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00035	Épületenergetikai fejlesztések Szank településen	SZANK KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							704			28,16			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00036	Épületenergetikai fejlesztés Nagybaracska településen	NAGYBARACSKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							4026	0,058	259877	74,185	63363		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00037	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Felsőlajoson	FELSŐLAJOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							1379	0,023	79372	29,558	25853		

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00038	Szolgálati lakás épületenergetikai korszerűsítése	CSIKÉRIA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							77	0,003	75520	12,11	3133		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00039	Épületenergetikai fejlesztés Kiskunhalason, a Halasi Média és Kultúra Nonprofit Szolgáltató Kft. épületein	Halasi Média és Kultúra Nonprofit Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság							589		108408	19,46			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00040	Faluház épület energetikai korszerűsítése	ÚJTELEK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							169	0,006	91980	17,89	4990		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00041	Épületenergetikai fejlesztések Bátya településen	BÁTYA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							1494			28			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00042	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése megújuló energia hasznosításával	KISKUNFÉLEGYHÁZA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							5146			548,75			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00043	Épületenergetikai fejlesztés Érsekhalma településen	ÉRSEKHALMA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							638	0,006	143420	27,57	6320		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00044	Épületenergetikai fejlesztések Kéleshalom településen	KÉLESHALOM KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT							466	0,007	48650	10,2	7761		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00045	Épületenergetikai fejlesztések Kunfehértó településen	KUNFEHÉRTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							2933	0,084	131092	36,632	66303		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00046	Épületenergetikai fejlesztés Kecel településen	KECEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							3412	0,024	1456540	251,11	26985		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00047	A kunfehértói sportcsarnok energetikai korszerűsítése	KUNFEHÉRTÓ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							612		309400	62,52			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00048	Épületenergetikai fejlesztés Jánoshalma településen	JÁNOSHALMA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT							333	0,013	160370	30,3	15336		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00049	Épületenergetikai fejlesztés Harkakötöny településen	HARKAKÖTÖNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							215		0,	24,37			
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00051	A Kőrösfő óvoda energetikai fejlesztése	KISKÖRÖS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							1888	0,06	170850	24,94	170850		
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2024-00053	Rónaszéki Fürdő energetikai korszerűsítése	KISKÖRÖS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA										49,03		1	
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2024-00054	Kalocsai Csajda Gyógyfürdő energetikai fejlesztése	KALOCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA							947	0,259	675460	187,98	216819	1	
TOP_PLUSZ-2.1.2-21-BJ1-2025-00001	A Bajai Óvodaigazgatóság Damjanich utcai és Kiscsávolyi Tagóvoda épületének energetikai korszerűsítése	BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT							483		49110	9,92			
TOP_PLUSZ-2.1.2-21-BJ1-2025-00002	Pszichiátriai Betegek Otthonának energetikai megújítása Baján	BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT							885		232960	47,412			
TOP_PLUSZ-2.1.2-21-BJ1-2025-00003	A bajai Ady Endre Városi Könyvtár gyermek részleg épületének energetikai korszerűsítése	BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT							431,2	7,77	82610	16,07	29465		

Támogatási kérelem száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	RCO26	TPO11	TPO10	RCO58	RCR64	RCR35	RCO19	RCO22	RCR26	RCR29	RCR31	TPO09	TPO34
			Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra* [ha]	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága [m2]	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma [Darab]	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra* [Kilométer]	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói [fő/év]	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság [Fő]	Jobb energiahatékonyságú középületek [m2]	Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) [MW]	Éves elsődleges energiafogyasztás (ebből: lakóépületek, középületek, vállalkozások, egyéb) [kWh/év]	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások* [CO2 egyenérték (t/év)]	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia) [kWh/év]	Fejlesztéssel érintett fürdők száma [Darab]	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma [Darab]
TOP_PLUSZ-6.1.4-23-BK2-2025-00004	GirbegurBácska – Kerekezz Bácska hullámain szabadon aktív turizmus fejlesztése az EuroVelo13 kerékpárút-nyomvonal mentén Bács-Kiskun vármegyében	BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA													1,

III.3. A BKMKP céljaihoz illeszkedő, KEHOP_Plusz és RRF keretében 2025. év végéig Bács-Kiskun vármegyére vonatkozóan vállalt indikátorok bemutatása, illetve további adatforrási lehetőségek vizsgálata

Bár az Önkormányzatnak közvetlen hatása a BKMKP céljainak teljesülésére elsősorban a TOP Pluszon keresztül van, természetesen más operatív programok keretében megvalósuló fejlesztések is hozzájárulnak azok megvalósulásához. Ezek közül kiemelendő a **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz** (a továbbiakban KEHOP Plusz), valamint **Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve** (a továbbiakban RRF).

Ebben az esetben is a Nemzeti Fejlesztési Központ 2026. januári állapot szerinti adatszolgáltatására támaszkodtunk. A 4. számú táblázat a projektek indikátorai szerint csoportosítva mutatja be az indikátorvállalásokat. Jelen esetben is fontos hangsúlyozni, hogy az alábbi adatsorok nem kizárólag a 2025. évben tett vállalásokat tartalmazzák, hanem a teljes időszakban vállalt kötelezettségek összesített adatait. Az adatok a vállalásokat mutatják be, a tényleges teljesítéseket nem. **A táblázatban kék színnel jelölve kerültek kiemelésre azon indikátorok, amelyek esetében a támogatási szerződés hatályba lépése 2025. évben történt meg.**

4. táblázat: KEHOP PLUSZ és RRF keretében 2025. év végéig vállalt indikátormutatók

Indikátor mutató	Mértékegység	Vállalt célérték kumulált
A projekt keretében kialakított rugalmas, illetve alternatív foglalkoztatási formák valamelyikében dolgozó munkavállalók száma - férfi	fő	1
A projekt keretében kialakított rugalmas, illetve alternatív foglalkoztatási formák valamelyikében dolgozó munkavállalók száma - nő	fő	1
Az éghajlattal kapcsolatos természeti katasztrófákkal (árvíz és erdőtűz kivételével) szembeni védintézkedésekkel lefedett terület	ha	3 385 226
Az éghajlattal kapcsolatos természeti katasztrófákkal (árvíz vagy erdőtűz kivételével) szembeni védintézkedésekkel érintett lakosság (kevésbé fejlett régiók)	fő	2 506 744
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	2 950
Biológiai aktivitás megőrzésével érintett terület nagysága	ha	0
Család- és gyermekbarát projektelem fejlesztést végrehajtó szervezetek száma	darab	1
Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (nemek közötti esélyegyenlőség)	fő	30
Esélyegyenlőségi képzést sikeresen elvégző munkavállalók száma (vezetők, munkatársak)	fő	30
Fejlesztések eredményeként javuló vagy nem romló VKI minősítési elemekkel jellemezhető víztestek aránya	%	200
Kivitelezés során felhasznált újrahasznosított, újrafelhasznált anyagok és/vagy melléktermék anyagok összesített aránya	%	0
Lebonyolított zöld közbeszerzések száma	darab	12
Szervezett, dokumentált kapcsolattartásban résztvevő, gyermekgondozáshoz kapcsolódó ellátás, támogatás igénybevétele alatt keresőtevékenységet nem folytató munkatársak száma - férfi	fő	0

Indikátor mutató	Mértékegység	Vállalt célérték kumulált
Szervezett, dokumentált kapcsolattartásban résztvevő, gyermekgondozáshoz kapcsolódó ellátás, támogatás igénybevétele alatt keresőtevékenységet nem folytató munkatársak száma - nő	fő	1
VKI célokat támogató, megvalósult VGT beavatkozások száma	Darab	16
Új vagy felújított szennyvíztisztítási kapacitás	LE (lakosegyenérték)	8 505
Addicionális hulladék-újrafeldolgozási kapacitás	t/év	0
Fényszennyezés elkerülésével fejlesztett projektek száma	darab	1
Védelmi és helyreállítási intézkedések tárgyát képező zöldinfrastruktúra terület nagysága	ha	8 417,4412
Védelmi és helyreállító intézkedésekkel kezelt Natura 2000 területek nagysága	ha	6 362,9088
A projekt keretében kialakított országos biotikai adatgyűjtő és megosztó rendszer regisztrált felhasználóinak száma	fő	300
A projekt keretében kidolgozott és közzétett térképi adatbázisok és más interaktív felületek aktív felhasználóinak száma (aktív elérés)	fő	1 000
A természetvédelmi adatok gyűjtésébe és megosztásába bevont szervezetek, illetve adatforrások, programok száma	darab	6
A természetvédelmi fejlesztések és az elért eredmények térbeli megjelenítése során feldolgozott fejlesztési programok száma	darab	7
Akadálymentes honlapot kialakító szervezetek száma	darab	2
Az ökoszisztéma-szolgálatások és a zöldinfrastruktúra megőrzését támogató ágazat-specifikus módszertani útmutatók száma	darab	3
Helyi léptékű zöldinfrastruktúra-tervezési mintaprojektekbe bevont települések száma	darab	20
Környezetvédelmi szemléletformáló akciókban résztvevők száma	fő	40
Tartalomfejlesztéssel kapcsolatos akadálymentesítést végrehajtó szervezetek száma	darab	2
A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése (KEHOP Plusz)	kWh/év	1 508 762,032
A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség (KEHOP Plusz)	GJ/év	472,4337
Az üvegházhatást okozó gázok éves csökkenése (KEHOP Plusz)	CO ₂ egyenérték (t)	298,72
Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (KEHOP Plusz)	GJ/év	4 959,11
További kapacitás megújuló energia előállítására (KEHOP Plusz)	MW	0,0583
Éves primerenergia-fogyasztási megtakarítás (RRF-6.2.1-21-2)	kWh/év	0
Megújuló energia céljából létesített addicionális működési kapacitás (RRF-6.2.1-21-2)	kW	4,92
Az újonnan telepített energiatárolók kapacitása (RRF-6.5.1-23)	MW/h	115,472

IV. Kitekintés Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzatának egyéb környezetvédelmi vonatkozású munkásságára

IV.1. Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Gazdasági Programja (2025-2029)

Az Önkormányzat a 2025-2029-es időszakra szóló gazdasági programjában kifejezte, hogy a következő években is kiemelt figyelmet fordít a környezetvédelem és a klímavédelem területére, biztosítva ezzel a térség fenntartható fejlődését és természeti erőforrásainak megőrzését. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján az Önkormányzat feladatai tovább bővíthetnek, különös tekintettel a fenntarthatósági, energiahatékonysági és természetvédelmi fejlesztések összehangolására.

Az Önkormányzat szakmai támogatást nyújt a települési önkormányzatok környezetvédelmi intézkedéseinek végrehajtásához, beleértve a helyi környezetvédelmi rendeletek véleményezését és harmonizációját a nemzeti és uniós előírásokkal. Emellett szerepet vállal a környezeti szemléletformáló programok szervezésében, támogatva a lakosság és a vállalkozások klímatudatosságának növelését. Fontos feladatként kezeli a pályázati források elérésének elősegítését, különösen az energiahatékonysági, fenntartható mobilitási és természetvédelmi projektek területén.

IV.2. Klímastratégia megújítása

Az Önkormányzat az „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében” című, KEHOP-1.2.0-15-2016-00014 azonosítószámú projektje keretében készítette el „**Bács-Kiskun Megyei Klímastratégia 2018-2030 – kitekintéssel 2050-ig**” című dokumentumot, amelyet a Közgyűlés a 147/2017. (XII.1.) számú határozattal fogadott el.

E dokumentum kijelölte azokat a fő fejlesztési, cselekvési irányokat, amelyeket követve, illetve megvalósítva a módosuló éghajlati feltételek nem eredményeznek a következő évtizedekben aránytalanul nagy terhet a lakosság, az itt működő intézmények, és a különböző ágazatokban tevékenykedő vállalkozások számára.

Az elkészült dokumentumban foglaltak teljesülésének nyomon követése több szempontból is alapvető jelentőséggel bír. Mindenekelőtt támpontot nyújt annak megítéléséhez, hogy melyik beavatkozási területen mutatkozik a legnagyobb mértékű lemaradás, így hova érdemes koncentrálni a rendelkezésre álló humán és anyagi erőforrásokat. Ugyanakkor értékes visszajelzést nyújt a dokumentum kidolgozói és elfogadói számára abból a szempontból is, hogy a lefektetett célkitűzések, előirányzott intézkedések mennyire bizonyulnak életszerűnek, az intézkedések milyen mértékben képesek hatékonyan szolgálni a célok elérését.

Ezen nyomon követés érdekében a klímastratégiáról annak elfogadását követően igény szerint, de legfeljebb négyévente előrehaladási és felülvizsgálati jelentést szükséges készíteni. **Az első jelentés összeállítását a 2018-2024 közötti évekre vonatkozóan az Önkormányzat 2025-ben készítette el, egyben felülvizsgálta a vármegyei klímastratégiát,** és ennek eredményeként a Közgyűlés a 42/2025. (IX.26.) határozatával fogadta el a Bács-Kiskun Vármegyei Klímastratégia 2025-2030, kitekintéssel 2050-ig című dokumentumot.

A 2025-ben megvalósuló egyidejű felülvizsgálat lehetőséget teremtett arra, hogy a Klímastratégia és a SECAP-ok kölcsönösen erősítsék egymást, és Bács-Kiskun vármegye a következő időszakra korszerű, összehangolt és reális cselekvési keretrendszerrel rendelkezzen. Fő keretet a Klímastratégia adja, melynek függeléke a vármegyei SECAP (Polgármesterek Szövetségének jelentéstételi elvárásai alapján készült cselekvési terv korlátozott ágazati lefedettséggel).

A felülvizsgált Klímastratégiában megfogalmazott célok az alábbiak szerint kerültek rögzítésre:

- Üvegházhatású gázok **kibocsátásának csökkentése** 2012-2030 között 22%-kal, 2012-2050 között 45%-kal (*Előző klímastratégiában: 2012-2030 között 14%; 2012-2050: 40%*).
- A klímaváltozás **közegészségügyi kockázatainak csökkentése.**
- A természetvédelmi oltalom alatt álló **élőhelyek természeti állapota** 2030-ig nem romoljon a 2017-es szinthez képest.
- A vízvisszatartást célzó vízgazdálkodási gyakorlat, a talaj szervesanyagtartalmának és vízháztartásának megfelelő művelési ág és talajművelési eljárások alkalmazása, az észszerű és víztakarékos öntözés, és a megfelelő fajtaválasztás eredményeképpen az **aszálykárral** érintett területek átlagos kiterjedése a 2030-2035 közötti időszakban nem haladja meg a 2010-2015 közötti időszakra vonatkozó átlagértéket.
- A vármegye területén található **erdők** egészségi állapota 2030-ra legalább érje el, de lehetőség szerint haladja meg a 2017-re vonatkozó értéket.
- 2030-ban a vármegye **épületállományának** legalább 30%-a 20 éven belül épült, vagy **komplex felújításon** átesett épületekből álljon.
- A **turizmus** jövedelemtermelő képességének növelése a szelíd turizmus elvének érvényesítése mellett.
- A biztonságos **vízellátás** fenntartása.

Az Önkormányzat a felülvizsgált Klímastratégiában a célok elérése érdekében **74 db intézkedést fogadott el**, melyek fő jellemzői:

- többségük nem konkrét beruházás, fejlesztés, hanem azok csoportja;
- időtáv: eltérő, legtöbb közép- illetve hosszútávú (2030-ig, 2050-ig szól)
- megvalósulásuk a következő évtizedek finanszírozási lehetőségeitől függ
- megvalósításuk a legtöbb esetben számos helyi szereplő együttműködését igényli
- szemléletformálási formálási típusúak dominálnak
- Monitoring: Eredmények nyomon követését lehetővé tevő mutatók kidolgozása

A Klímastratégia felülvizsgálata 4 év múlva, 2029-ben esedékes.

A jelen fejezetben bemutatott felülvizsgálat Klímastratégia a 2026-os évben részét képezi az Interreg Central Europe Program keretében megvalósuló Climate_CRICES projektnek⁴.

⁴ Climate_CRICES projekt célja egy olyan többnyelvű internetes felület kialakítása, amely könnyen értelmezhető, harmonizált adatokra épülő információkat nyújt az éghajlatváltozás hatásairól, továbbá a projektpartnerek térségeiben kidolgozott klímaalkalmazkodási stratégiák bemutatása révén segítséget ad az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó települési szintű tervezéshez. A projekt megvalósítása során magyar vonatkozásban 3 tervdokumentum kerül bemutatásra, melyek egyike Bács-Kiskun Vármegye 2025-ben megújított Klímastratégiája. A projekt eredményeképpen az olasz, német, horvát, cseh, lengyel és osztrák partnereknek, továbbá a projekt – 2026. végén várható – lezárását követően az annak végtermékeként létrejövő internetes felületet felkereső hazai, vagy külföldi szakértőknek lehetőségük nyílni részleteiben megismerni Bács-Kiskun vármegye klímaváltozással összefüggő kihívásait, az azokra adott válaszokat, azaz a Bács-Kiskun vármegyei

IV.3. Fenntartható Energia- és Klímaakciótervek felülvizsgálata

A Közgyűlés 52/2016. (IX.30.) határozatával döntött arról, hogy az TOP-3.2.1-15 kódszámú, „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című pályázati felhívásra támogatási kérelmet nyújt be. A „**SECAP kidolgozása Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat részére**” című, TOP-3.2.1-15-BK1-2016-00044 azonosító számú támogatási kérelem támogatásban részesült.

A konzorciumban részt vevő önkormányzatok Szentkirály Községi Önkormányzat, Bátya Község Önkormányzata, Kunadacs Község Önkormányzata. A vármegyei klímastratégiában kijelölt fő fejlesztési, cselekvési irányok által kijelölt fejlesztési keretrendszer gyakorlati megvalósításának lehetőségei a projekt eredményeképpen elkészített megyei Fenntartható Energia- és Klímaakcióterv (a továbbiakban: SECAP) dokumentumban kerültek rögzítésre.

A konzorciumi partnerek SECAP dokumentumai elkészültek és elfogadásra kerültek 2018-ban:

- Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés részéről a (vár)megyei SECAP a 83/2018.(IX.28.) számú határozatával,
- Szentkirály Község Önkormányzata részéről a települési SECAP az 52/2018 önkormányzati határozatával,
- Kunadacs Község Önkormányzata részéről a települési SECAP a 115/2018 (IX.27.) határozatával,
- Bátya Község Önkormányzata részéről a települési SECAP a 116/2018 határozatával.

Az elfogadást követően 2 évente be kell számolni az időközben megvalósult fejlesztésekről, 4 évente felül kell vizsgálni a dokumentumban szereplő üvegházhatásúgáz-kibocsátási leltár tartalmát. **A Közgyűlés a felülvizsgált Bács-Kiskun Vármegye Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve 2050-ig című dokumentumot a 42/2025. (IX.26.) határozatával elfogadta.**

A projekt megvalósítása 2020-ban befejeződött. A projektet 5 év fenntartási kötelezettség érinti, 2025 decemberében a **záró fenntartási jelentés beküldésre került.**

Az Önkormányzat 2020. április 6-án újabb támogatási kérelmet nyújtott be a TOP keretében meghirdetésre került „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című pályázati felhívásra. A „**SECAP-ok kidolgozása Bács-Kiskun megyében**” című, TOP-3.2.1-16-BK2-2020-00001 azonosító számú projekt 70.000.000 forint vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A felhívás szerint támogatási kérelem benyújtására kizárólag konzorciumi formában volt lehetőség, konzorciumvezetőként megyei önkormányzatok szerepelhettek, konzorciumi tagok pedig csak helyi önkormányzatok lehettek. Ennek megfelelően az Önkormányzat, mint konzorciumvezető vett részt a projekt megvalósításában, amely keretében elkészült a konzorciumi partnerek: Baja Város Önkormányzat, Kalocsa Város Önkormányzata, Kiskőrös Város Önkormányzata, Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata, Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunmajsa Város Önkormányzata, Lajosmizse Város Önkormányzata és Tiszakécske Város Önkormányzata Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (a továbbiakban:

Klímastratégia céljait, intézkedéseit, amelyek összességében támpontot, ötletet nyújthatnak saját klímaalkalmazkodási stratégiájuk kidolgozásához. A projekt révén a felülvizsgált Klímastratégia nemzetközi ismeretszere tesz szert.

SECAP). A felhívás lehetőséget adott a vármegye területén működő hat helyi fejlesztési stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösség (a továbbiakban: HACS-ok) SECAP-jainak az elkészítésére is, de mivel ezek a szervezetek nem lehetnek konzorciumi partnerek, ezért a vármegyében található valamennyi HACS-nak az Önkormányzat készítette azt el, ezzel lefedve a vármegye teljes térségét.

A projekt záró szakmai beszámolója 2022. december 28-án elfogadásra került. Az elfogadást követően 2 évente be kell számolni az időközben megvalósult fejlesztésekről, 4 évente felül kell vizsgálni a dokumentumban szereplő üvegházhatásúgáz-kibocsátási leltár tartalmát.

A projekt 2022. szeptember 30-án befejeződött, a záró helyszíni ellenőrzés a támogatásban részt vevő mindegyik konzorciumi tag vonatkozásában 2023. március 8-án eredményesen lezárult. A projektet 5 év fenntartási kötelezettség érinti, 2025. május 12-én a második fenntartási jelentés beküldésre került.

Bár a SECAP-ok soron következő rendes átfogó felülvizsgálata 2026-ban lenne esedékes, azonban **a vármegyei klímastratégia 2025. évi aktuális felülvizsgálata indokolta a SECAP-ok ezzel egyidejű felülvizsgálatát.** Ennek oka egyrészt a szinergia és az összehangoltság biztosítása, hiszen a vármegyei klímastratégia és a SECAP-ok tartalmi összefüggései miatt célszerű azok együttes áttekintése, hogy az irányelvek, célkitűzések és intézkedések koherensek legyenek, elkerülve az esetleges átfedéseket vagy ellentmondásokat. Másrészt az egységes monitoring és értékelés is ezt támasztja alá, mivel az első klímastratégiai előrehaladási jelentés (2018–2024) 2025-ben készült el, így szakmailag indokolt a SECAP-ok párhuzamos felülvizsgálata is, amely lehetővé teszi a teljes kép átfogó értékelését. Továbbá az elmúlt években olyan új körülmények merültek fel – például az EU-s és hazai zöld átállási célok, energiapiaci kihívások, klímaalkalmazkodási tapasztalatok –, amelyek indokolják a dokumentumok korábbi aktualizálását, még a SECAP-ok rendes ciklusánál is hamarabb. Ezen irányvonalak mentén elkészült a HACS-ok területére vonatkozó **SECAP-ok 2025-ös évi teljeskörű felülvizsgálata, amelyet a Közgyűlés a 42/2025. (IX.26.) határozatával fogadott el.**

IV.4. További stratégia tervek

A vármegye fenntartható fejlődésének előmozdítása érdekében az Önkormányzat 2025-ben két kiemelt stratégiai dokumentum előkészítését kezdte meg.

1. Bács-Kiskun Vármegye Körforgásos Gazdasági Stratégiája (2026–2040)

A stratégia célja, hogy megalapozza a körforgásos gazdaság vármegyei szintű fejlesztését, különös tekintettel az alábbi területekre:

- az anyag- és energiafelhasználás, valamint a hulladékképződés csökkentését támogató helyi együttműködési lehetőségek és jó gyakorlatok feltárása;
- a körforgásos gazdaságban rejlő gazdaságfejlesztési potenciál kiaknázása;
- a körforgásos elvek érvényesítésével a környezeti elemek igénybevételének és terhelésének mérséklése;
- az együttműködésekhez kapcsolódó munkaerőpiaci lehetőségek és társadalmi hasznok – így különösen a helyi közösségek erősítése és a környezeti felelősségvállalás növelése – azonosítása;
- a körforgásos szemlélet ismertségének növelése és a lakosság fogyasztói tudatosságának erősítése.

A stratégia elkészítése mintajellegű vállalkozásnak tekinthető, mivel Magyarországon – tudomásunk szerint – térségi szintű stratégiai tervdokumentum e tárgykörben eddig még nem készült.

2. Bács-Kiskun Vármegye Közösségi Energia Fejlesztési Terve (2026–2040)

A fejlesztési terv célja, hogy meghatározza Bács-Kiskun vármegye energetikai jövőképét a 2026–2040 közötti időszakra, különös tekintettel a közösségi energiahasználat fejlesztésére, a megújuló energiaforrások integrációjára, valamint a fenntartható energiafogyasztás előmozdítására.

A dokumentum stratégiai iránymutatást kíván adni a vármegye városias, falusias és tanyás térségei számára, figyelembe véve a helyi adottságokat, a klímaváltozás hatásait, valamint az energiahatékonyság növelésének lehetőségeit.

A két ágazati stratégiai dokumentum szakmai előkészítése – más ágazati stratégiák kidolgozásával párhuzamosan, az azokkal való összhang biztosítására törekedve – a **TOP_PLUSZ-3.1.1-21-BK1-2022-00001** azonosítószámú, „**Bács-Kiskun megyei Paktum Plusz**” című projekt keretében 2025 őszén megkezdődött. Ennek során elkészültek a részletes munkaterv, továbbá megindult a helyzetfeltárást megalapozó adatgyűjtés. A fókuszcsoporthoz interjúk és az ezekhez kapcsolódó műhelymunkák egy része 2025 második félévében megvalósult. A fennmaradó szakmai tevékenységek lebonyolítása 2026 első és második negyedében történik meg.

IV.5. Energetikai fejlesztések

A Közgyűlés 51/2016. (IX.30.) határozatával döntött arról, hogy a TOP-3.2.1-15 kódszámú, „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című pályázati felhívásra támogatási kérelmet nyújt be. Az „**Energiahatékonyság növelése Baja Nemzetiségi Központ épületén**” című, TOP-3.2.1-15-BK1-2016-00041 azonosító számú pályázat 68 107 480 forint vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A projekt keretein belül konzorcium formájában az Önkormányzat és a Hivatal együttesen nyújtottak be támogatási kérelmet. A projekt célja az volt, hogy 6500 Baja, Szabadság út 23. szám alatt található Nemzetiségi Központ épületén, (mely az Önkormányzat tulajdonában áll) energetikai felújítás valósuljon meg. Az energetikai korszerűsítés keretein belül központifűtés került kiépítésre kondenzációs gázkazánnal, ezenfelül tetőszigetelés, homlokzatszigetelés, nyílászárók cseréjére és akadálymentesítésre került sor. A felújítási munkálatok befejeződtek, így 2020. október 16-án került sor a műszaki átadásra. Az átadást követően az ott dolgozó kollégák egy képzésen vettek részt, mely keretein belül bemutatásra került a teljes projekt és a várható energetikai megtakarítás is. A projekt fizikai befejezése 2020. október 31. napjával zárult, és 5 éves fenntartási kötelezettség terheli.

A projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalni kellett, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak, a fenntartási időszak alatt az érintett ingatlan funkcióját fenn kell tartani. Az ingatlan a Hivatal telephelyeként működik, a közigazgatási szerződések szerint ott a vármegyei területi nemzetiségi önkormányzatoknak biztosít elhelyezést.

A **4. sorszámú fenntartási jelentést** az Önkormányzat 2025. május 29-én a támogatóhoz benyújtotta.

IV.6. Duna-Tisza Közi Homokhátsági Térségi Fejlesztési Tanáccsal kapcsolatos feladatok

A Duna-Tisza Közi Homokhátsági Térségi Fejlesztési Tanács (a továbbiakban Tanács) Bács-Kiskun, Csongrád és Pest vármegyék önkormányzatai által életre hívott szervezet. A munkaszervezeti feladatok ellátásával a Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzati Hivatalt bízták meg. A Tanács koordinálja a tagság Homokhátság vízutánpótlása érdekében végzett tevékenységét.

A Tanács 2025-ben negyedik alkalommal hirdette meg a **Csatári Bálint szakdolgozat és diplomamunka pályázatot** a partner felsőoktatási intézmények hallgatói számára. A pályázatban részt vevő felsőoktatási intézmények:

- Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szent István Campus, Budai Campus
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Kar
- Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar
- Szegedi Tudományegyetem Földrajzi és Földtudományi Intézet

A pályázatok beadási határideje 2025. július 18. volt, amely időpontig 4 pályázat érkezett, amelyek értékelését követően az eredményhirdetés is megtörtént.

A 2024-ben elfogadott Duna-Tisza Közi Homokhátság Területfejlesztési Konceptiója és Programja által megfogalmazott célok, prioritások és fejlesztési elképzelések alapján elkészült a Homokhátság **Cselekvési Terv**, amely a javasolt beavatkozások a gazdaság fejlesztésén, illetve a tágabban értelmezett ökológiai adottságok javításán keresztül járul hozzá a Homokhátság fejlődéséhez. A program központjában a vegetációs vízvisszatartás, a földhasználat változtatása és az optimális területhasznosítás ösztönzése áll. A vízviszonyok javítása érdekében emberi beavatkozásokra pozitív hatással bíró intézkedéseket kívánnak végrehajtani. A javasolt beavatkozások a gazdaság fejlesztésén keresztül, valamint az ökológiai adottságok javításával járulnak hozzá a térség fejlődéséhez. Mivel a Homokhátság különböző részeinek eltérő adottságai és fejlődési potenciálja van, a gazdasági és ökológiai beavatkozások területileg és indokoltságukban szoros összhangban kell, hogy működjenek.

A Cselekvési Terv megvalósítására a Homokhátsági Fejlesztési Tanács támogatási kérelmet nyújtott be a **Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériumhoz, amelyet a Minisztérium** a BÁCS/282-2/2024. iktatószámú, 2024. december 17. keltezésű támogatói okirat (a továbbiakban: Pályázat) alapján 31 800 000 forint összegű, vissza nem térítendő költségvetési **támogatásban részesített.**

A támogatott tevékenység időtartama 2025. január 1. napjától 2026. november 30. napjáig tart, tartalmát tekintve pedig az alábbi három intézkedés megvalósítását jelenti:

1. Homokháti Speciális Célprogram - A mezőgazdasági termelők gazdálkodási szokásainak, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásának felmérése.
2. Esőkert rendszer létesítése közösségi összefogással - mintajellegű települési csapadékvíz gazdálkodási projekt.
3. Vízörző Fenntarthatósági Csoportfoglalkozás - Élményalapú projektmunka.

A fentiekben rögzített intézkedések megvalósításának folyamatában 2025. évben elért eredmények az alábbiak:

1. Homokháti Speciális Célprogram – A mezőgazdasági termelők gazdálkodási szokásainak, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásának felmérése

2025 tavaszán egyeztetések zajlottak a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Vármegyei Igazgatóságával, valamint a 2001–2007 között megvalósított Homokhátsági Speciális Célprogram lebonyolítóival. Ezek eredményeként összeállt a felmérés műszaki tartalma.

Az intézkedés célja egy átfogó helyzetelemzés készítése a tanyás és kiskgazdaságok jelenlegi gazdálkodási szokásairól, vízmegőrző és talajregeneráló gyakorlatairól, valamint a klímaváltozáshoz és az új technológiákhoz való alkalmazkodásukról, legalább 80 fő bevonásával. A munka adatgyűjtést, a problémák és lehetőségek feltárását, SWOT-elemzést, valamint fejlesztési irányok és szakmai ajánlások megfogalmazását foglalja magában. Az eredmények kiadvány formájában jelennek meg.

A műszaki tartalom alapján 2025 novemberében, eredményes beszerzési eljárást követően sor került a vállalkozási szerződés megkötésére. A felmérés a gazdálkodók számára kevésbé terhelt téli időszakban valósul meg, a teljes elemzés elkészítése pedig 2026 tavaszára várható.

2. Esőkert rendszer létesítése közösségi összefogással – mintajellegű települési csapadékvíz-gazdálkodási projekt

A Homokhátsági Cselekvési Terv egyik legnagyobb léptékű intézkedése az esőkertrendszer létesítése volt. A projekt helyszínéül Kistelek került kiválasztásra, és a településsel folytatott egyeztetések eredményeként 2025. február 28-án együttműködési megállapodás született a megvalósítás kereteiről.

Ezzel párhuzamosan megindult a szakmai előkészítés, az ütemezés és a műszaki tartalom kidolgozása, valamint a szükséges beszerzési eljárások lefolytatása. Az esőkertek tervezésére, kivitelezésére, koordinációjára és a mintaprojekt társadalmisításának szakmai támogatására irányuló vállalkozási szerződés 2025. július 28-án került megkötésre. A helyszín és időpontok kijelölését követően elindult a tervezés.

A rendezvények lebonyolításához szükséges catering biztosítására 2025. szeptember 11-én kötött szerződést a Tanács a nyertes ajánlattevővel. A kivitelezéshez szükséges nagygépek beszerzésére két eljárás zajlott, amelyek eredményeként az eszközök 2025. október 10-ig megérkeztek Kistelekre. Az eszközök használatához a Tanács és Kistelek Városi Önkormányzata között ingyenes használatba adási megállapodás is létrejött.

A projekt első nyilvános eseménye a 2025. szeptember 16-án megtartott kisteleki projektnyitó volt, amelyen a Tanács tagjai, szakmai szervezetek, önkormányzati és civil szereplők, valamint a sajtó képviselői vettek részt. Az eseményen szakmai előadások hangzottak el a települések klímaalkalmazkodási lehetőségeiről, az esőkertek működéséről és a helyi megvalósítás szempontjairól.

Az első esőkertépítés 2025. szeptember 29–30-án a Városháza mellett, a második 2025. november 4–8. között a József Attila–Tömörkény utca sarkán lévő parkban valósult meg. Az első napokon földmunka és mulcsolás, ezt követően növénytelepítés és elméleti edukáció zajlott.

A mintaprojekt 2026-ban további helyszíneken folytatódik: a Kegyeleti Témaparkban tervezési, kivitelezési, oktatási és szakmai nap valósul meg 2026. április 15-ig, a Fecskeházaknál pedig tájrehabilitációs tervezés és egy esőkert kivitelezése történik meg lakossági bevonással 2026. május 15-ig. Emellett 2026. május 31-ig elkészül egy kézikönyv is, amely közérthetően mutatja be az esőkertek létesítését, működését, fenntartását és a projekt tapasztalatait.

IV.7. Bács-Kiskun Vármegyei Klímakonferencia

2017-ben, a Klímastratégia elkészítésével párhuzamosan, felismerve, hogy a stratégiában foglaltak sikeres megvalósítása csak széleskörű összefogással, az érintett szereplőkkel együttműködésében érhető el, az Önkormányzat koordinálásában létrejött a Bács-Kiskun Megyei Éghajlatváltozási Platform (a továbbiakban: Klíma Platform). Ezen szakmai csoportosulás tagjaivá a tudományos és gazdasági élet azon szereplői váltak, akik fontosnak tartották és tartják a társadalom klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek bővítését, a szemléletformálást, a fejlesztési igények összehangolását.

A Klíma Platform fórumaként a 2025-ös évben az éves **Bács-Kiskun Vármegyei Klímakonferencia** 2025. november 13-án került megrendezésre a Megyeházán azzal a céllal, hogy teret adjon a jó gyakorlatok, helyi kezdeményezések és szakmai tapasztalatok megosztásának, valamint elősegítse a vármegye fenntartható fejlődéséhez szükséges együttműködéseket.

Program fő eleme a megújult klímastratégia bemutatása volt. De e mellett jó gyakorlatok bemutatására is sor került regeneratív településgazdálkodás, energiaközösségek fejlesztése, fenntartható településvezetés és klímaalkalmazkodó növénytermesztés témakörökben.

V. Monitoring értékelések

A monitoring értékelés elkészítéséhez a jelen dokumentum 2., 3. és 4. táblázatában szereplő adatokat használtuk.

A BKMKP a három stratégiai célhoz kapcsolódóan olyan monitoringindikátorokat határozott meg, amelyek a célokhoz és intézkedésekhez kapcsolódó megvalósítási folyamatok és eredmények értékeléséhez szükséges adatokat és információkat biztosítják. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a BKMKP készítésekor rögzített indikátorok elnevezése és mértékegysége nem minden esetben egyezik meg a Jelentés 2., 3. és 4. táblázatában szereplő, a célok megvalósulását szolgáló projektindikátorokéval. Ennek ellenére e mutatók tartalmuk alapján alkalmasak arra, hogy az Önkormányzat elvégezze a monitoringértékelést, és bemutassa a BKMKP 2025. évi előrehaladását.

A következő pontokban a BKMKP stratégiai céljai szerint elkülönítve kerülnek bemutatásra az egyes célok megvalósulását szolgáló, 2025. évre vállalt indikátormutatók, a teljesítésükkel elérni kívánt hatások, valamint a vizsgált mutatók BKMKP-ben rögzített indikátorokhoz való megfeleltetése.

V.1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Bács-Kiskun vármegye területén

A BKMKP-ban „Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése Bács-Kiskun vármegye területén” I. számú stratégiai célként szerepel, amelynek középpontjában a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása áll. E stratégiai cél 2025. évi előrehaladásának értékeléséhez a jelen dokumentum 4. számú táblázatában kétkel jelölt egyes indikátorok adatait vettük alapul.

A stratégiai cél megvalósulásának monitoringozásához a BKMKP intézkedésként rögzíti többek között a szennyvízgyűjtő hálózatok rekonstrukcióját, valamint a 2000 LE alatti települések szennyvízkezelésének fejlesztését az egészséges ivóvíz biztosítása, a szennyvízkezelés és a szennyvíziszap-hasznosítás érdekében. Ezen intézkedésekhez a dokumentum indikátorokat is rendel.

- A 2025. évben a KEHOP Plusz keretében, a fenti cél megvalósulását támogatva, az **„új vagy felújított szennyvíztisztítási kapacitás (LE)”** indikátor tekintetében **8 505 LE** vállalás történt.

A vállalt indikátor kulcsfontosságú hozzájárulást nyújthat a cél eléréséhez, mivel a felújított vagy új kapacitások csökkentik a szennyvízszivárgások és -kibocsátások kockázatát, ezáltal mérséklik a talaj- és talajvíz-szennyezést. A megnövekedett szennyvíztisztítási kapacitás hatékonyabban kezeli a háztartási és ipari szennyvizeket, csökkenti a felszíni vizekbe jutó tápanyagok és kórokozók mennyiségét, ezáltal hozzájárul az eutrofizáció és a vízfertőzések megelőzéséhez, valamint javítja a lakosság ivóvízminőségét és rekreációs lehetőségeit.

A célhoz kapcsolódóan a BKMKP-ban rögzített indikátorok között szerepel a **„Korszerűsített szennyvízhálózat hossza (fm)”**, valamint a **„Szennyvíztisztításba bevont ingatlanok száma 2000 LE alatti településeken (db)”** mutató is.

- A zöldfelületek fejlesztése és védelme intézkedéscsoporton belül, a **Települési kék és zöld infrastruktúra összehangolt fejlesztése** intézkedés megvalósítását szolgálja a KEHOP Plusz keretében vállalt **„az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)”** indikátor is, amelynek 2025-re vállalt értéke **2 950 ha**. Ez a BKMKP-ban a tárgyi intézkedéshez kapcsolódó **„Megvalósult fejlesztések száma (db)”** indikátornak feleltethető meg.

A vállalások teljesítésével létrejövő felületek javítják a levegő minőségét pollenszűrő és porszennyezés-megkötő hatásuk révén, csökkentve a légúti megbetegedések előfordulását, miközben a CO₂-elnyelés és a mikroklimatikus hűtés révén mérséklik a környezetterhelést. A bővülő zöld infrastruktúra elősegíti a biodiverzitást és a rekreációs lehetőségek fejlődését is, ezáltal közvetlenül hozzájárul a vármegye lakosságának életminőségéhez és egészségi állapotához.

V.2. Bács-Kiskun vármegye természeti értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata

A BKMKP-ban „Bács-Kiskun vármegye természeti értékeinek és erőforrásainak védelme, helyreállítása, fenntartható használata” II. számú stratégiai célként szerepel. Középpontjában a természeti erőforrások, a természeti értékek és ökoszisztémák védelme, helyreállítása, az életközösségek működőképességének megőrzése, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének mérséklése áll. E stratégiai cél 2025. évi előrehaladásának értékeléséhez a jelen dokumentum 4. számú táblázatában kézzel jelölt, ide vonatkozó indikátorok adatait vettük alapul.

- A II. számú stratégiai célhoz kapcsolódó egyik meghatározó intézkedéscsoport a **biológiai sokféleség megőrzése, természetvédelem és tájvédelem** területét öleli fel. Ezen belül a **sajátos táji adottságok védelme** intézkedés indikátoraként a BKMKP a megvalósult védelmi intézkedések számát rögzíti. A nevesített intézkedéshez kapcsolódóan a KEHOP Plusz keretében 2025. év végéig az alábbi két indikátorvállalás történt:
 - „**Védelmi és helyreállítási intézkedések tárgyát képező zöldinfrastruktúra terület nagysága (ha)**”, vállalt értéke: **8 417,4412 ha**;
 - „**Védelmi és helyreállító intézkedésekkel kezelt Natura 2000 területek nagysága (ha)**”, vállalt értéke: **6 362,9088 ha**.

A vállalások teljesítésével a helyreállított és aktívan kezelt területek kedvezőbb állapotba kerülnek, valamint ellenállóbbá válnak az éghajlatváltozás és egyéb emberi hatások következményeivel szemben. Ez alapvetően elősegíti a természeti erőforrások fenntartható használatát Bács-Kiskun vármegyében.

A zöldinfrastruktúra-területek növelik a talaj- és vízvédelem hatékonyságát, csökkentik az eróziót és az agrokémiai terhelést, ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy a vármegye természeti erőforrásai hosszú távon is fenntarthatóan használhatók maradjanak.

A Natura 2000 területeken végrehajtott védelmi és helyreállító intézkedések az érintett élőhelyek kedvező természetvédelmi állapotának fenntartását, illetve helyreállítását célozzák, így közvetlenül szolgálják a vármegye uniós szinten is kiemelt természeti értékeinek megóvását.

V.3. Az erőforrás-takarékosság és – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése Bács-Kiskun megyében

A BKMKP-ban „Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése Bács-Kiskun vármegyében” III. számú stratégiai célként szerepel. Középpontjában a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzése, a terhelhetőség és a megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása, valamint a termeléssel és fogyasztással kapcsolatos környezeti nyomások csökkentése áll. E stratégiai cél 2025. évi előrehaladásának értékeléséhez a jelen dokumentum 3. és 4. számú táblázatában kézzel jelölt indikátorok adatait vettük alapul.

A III. számú stratégiai célhoz kapcsolódó, az energiatakarékosság és -hatékonyság növelését szolgáló intézkedéscsoport keretében az alábbi indikátorvállalások történtek:

- **„Jobb energiahatékonyságú középületek (m²)”,** amelynek 2025. évre vállalt értéke **51 353,2 m²**. Ez a mutató a BKMKP-ban az **„Energetikailag korszerűsített épületek száma”** indikátornak feleltethető meg, az önkormányzati tulajdonban lévő középületek komplex energetikai korszerűsítésének ösztönzése intézkedés keretében.

Jelentősége abban áll, hogy a középületek energetikai korszerűsítése csökkenti az épületek fűtési, hűtési és világítási energiaigényét, ami közvetlenül alacsonyabb energiafelhasználást és kevesebb üvegházhatásúgáz-kibocsátást eredményez. Az energiahatékony középületek – például iskolák, önkormányzati hivatalok – emellett példamutatóként is szolgálhatnak a lakosság és a vállalkozások számára, ösztönözve a további energiahatékonysági és zöldtechnológiai beruházásokat.

- **„Megújuló energiát előállító új termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia) (MW)”**, amelynek vállalt értéke **8,5553 MW**. Ez a mutató a BKMKP-ban a **„kiépített napenergiahasznosító kapacitás”** indikátornak feleltethető meg, amely a napenergia nagyobb léptékű hasznosítását célzó intézkedéshez kapcsolódik.

Az új megújuló termelőkapacitás csökkenti a fosszilis energiahordozóktól való függést, és helyben előállított zöldenergiával váltja ki a környezetet terhelő villamosenergia- és hőtermelést.

- A fenti indikátorvállalással azonos tárgyú és hasonló jelentőségű a **„További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)”** mutató is, amelynek vállalt értéke **0,0583 MW**.

A fentiekén túl egy olyan fontos indikátor is azonosítható, amely a BKMKP-ben mindhárom stratégiai célnál – egyes intézkedéscsoportokra bontva – megjelenik: ez a szemléletformáló akciók száma, illetve a szemléletformálással elért lakosok száma. E tárgyban Bács-Kiskun vármegye 2025-re vonatkozóan szintén vállalással rendelkezik, amely a KEHOP Plusz indikátorai között **„környezetvédelmi szemléletformáló akciókban résztvevők száma (fő)”** megnevezéssel szerepel, **40 fő** vállalt értékkel.

Ennek jelentősége abban ragadható meg, hogy a környezetvédelmi szemléletformáló akciókban részt vevők számának növekedése hosszú távon fenntarthatóbb fogyasztási és életviteli szokások kialakulását segíti elő – például az energiatakarékosság, a hulladékcsökkentés vagy a közösségi beruházások támogatása terén –, amelyek közvetlenül mérséklik az erőforrás-felhasználást és a környezetterhelést. A szemléletváltás emellett támogatja a közösségi projektek, valamint a helyi energetikai és hulladékgazdálkodási kezdeményezések megvalósítását is, ezáltal gyakorlati előrelépést eredményez a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése terén.

VI. A BKMKP-hez kapcsolódó további feladatok

Az V. fejezetben elvégzett értékelés is rámutat arra, hogy a BKMKP végrehajtásának nyomon követése során a monitoringrendszer további fejlesztése indokolt. Szükséges olyan, a vármegye aktuális fejlesztési helyzetéhez jobban illeszkedő mutatórendszer alkalmazása, amely alkalmas arra, hogy a célkitűzések teljesüléséről valós, időben rendelkezésre álló és érdemben értelmezhető információt biztosítson. Ennek érdekében különösen fontos az adatok tervszerű,

folyamatos és időben történő gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása, valamint az ehhez kapcsolódó módszertani keretek pontosítása.

A fenti szempontok szerinti nyomon követést szolgálja a BKMKP azon rendelkezése is, amely rögzíti, hogy a program felülvizsgálata a tervidőszak felénél, azaz 3 év elteltével, illetve szükség esetén – különösen módosítási igény felmerülése esetén – elvégzendő. A felülvizsgálat célja, hogy a program igazodjon a jogszabályi környezet változásaihoz, az időközben azonosított új környezeti konfliktusokhoz, valamint a monitoringtapasztalatok alapján indokolt korrekciókhoz. Ennek megfelelően a BKMKP felülvizsgálata 2026-ban esedékes.

A felülvizsgálat keretében ezért indokolt áttekinteni a program célrendszerét és indikátorait is, különös tekintettel arra, hogy azok mennyiben alkalmasak a beavatkozások eredményességének mérésére. Amennyiben a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyes indikátorok nem biztosítanak megfelelő információt a célok teljesüléséről, szükséges lehet azok pontosítása, kiegészítése vagy módosítása.

Új környezetvédelmi program készítése 6 év elteltével, azaz 2028-ban esedékes. Ennek célja a jelenlegi BKMKP megvalósításának teljes körű értékelése, valamint egy új, 6 évre szóló program kidolgozása az aktuális Nemzeti Környezetvédelmi Program célkitűzéseivel illeszkedve.